

Utrechts Aanbod - voor een duurzame groei van Nederland

De Metropoolregio Utrecht (MRU)¹ heeft in Nederland een bijzondere en krachtige positie. Hier komt alles samen qua infrastructuur en economische hotspots met topkennis op het gebied van Health en Food. En met een waaier aan voorzieningen en nationale landschappen als voor- en achtertuin is de Metropoolregio Utrecht één van de meest gewilde plekken om te wonen en te werken. De Utrechtse regio behoort dan ook tot de economische topregio's van Europa. Je kunt niet om Utrecht heen.

De MRU is één van de snelst groeiende stedelijke regio's van Nederland. De grootste uitdaging is: hoe zorgen we voor genoeg woningen en banen voor iedereen én houden we de regio gezond, leefbaar en bereikbaar? We barsten nu uit onze voegen en lopen tegen onze grenzen aan. We zullen samen moeten zoeken naar efficiënt ruimtegebruik. Alleen als we samen investeren, Rijk en regio, houden we de MRU ook op de lange termijn economisch sterk, duurzaam leefbaar en bereikbaar voor Nederland. De MRU zoekt dan ook nadrukkelijk de samenwerking met het nieuwe kabinet.

We kiezen in de MRU voor verdichting, bouwen bij OV-knooppunten en groen in en om de steden en dorpen. Door te bouwen bij knooppunten combineren we wonen met werken en bereikbaarheid en houden we ruimte voor de energietransitie en groene kwaliteit. In het landelijke gebied van de provincie zetten we in op het uitbreiden van recreatiegebieden, het versterken van de natuur, het terugdringen van de stikstofuitstoot en het tegengaan van verdere bodemdaling in het westen van de MRU.

Bereikbare woon- en werklocaties

De metropoolregio Utrecht is de draaischijf in de nationale mobiliteitsnetwerken én één van de belangrijkste economische groeicentra van het land. Om dat in de toekomst ook te blijven, en te blijven **voldoen aan de gigantische en groeiende vraag naar banen én woningen is een schaa sprong OV nodig**. Alleen op die manier kunnen we groots ontwikkelen en voorzien in locaties om te wonen en te werken, met uitstraling naar de rest van Nederland. Alleen op die manier blijft de draaischijf Utrecht functioneren als spil in het nationale netwerk, verlagen we de druk op de nationale woningmarkt en dragen we bij aan het economisch verdienvermogen. Ons perspectief is een ring van stedelijke knooppunten en ontwikkellocaties rond de stad Utrecht, met elkaar verbonden door een OV-ring, gekoppeld aan sterke **(light)railverbindingen** met de regio richting de rest van Nederland. Rond dit "wiel met spaken" concentreren we woningbouw- en werklocaties. We zoeken expliciet de samenwerking met het Rijk om gezamenlijk te investeren in:

- Twee lightrailverbindingen: één aan de zuidwestkant van de stad Utrecht richting Nieuwegein en één aan de Zuidoostkant richting Utrecht Science Park, Zeist en Amersfoort;
- Een IC-dubbelstation Utrecht Lunetten-Koningsweg, ter ontsluiting van ruim 100.000 woningen, 80.000 arbeidsplaatsen en het snelgroeiende Utrecht Science Park;
- Het versterken van de spoorcorridor Amersfoort – Amsterdam (Gooicorridor) door het bieden van meer ruimte voor treinen voor personenvervoer, versterking van Amersfoort Centraal als OV-knooppunt en ontsluiting van nieuwe woningbouw bij Amersfoort Schothorst;
- Meer (internationaal) spoorverkeer door capaciteitsuitbreiding op de sporen Utrecht – Amsterdam/Schiphol en Utrecht – Arnhem met behoud van overstapmogelijkheden op deze corridors;
- Verder ontwikkelen van multimodale hubs door OV en weg te koppelen in samenhang met een regionale parkeerstrategie, fietsvoorzieningen en een uitgebreid fietsnetwerk.

---

¹ De Metropoolregio Utrecht (een term die het Rijk al langer gebruikt) zoals hier bedoeld beslaat het economisch weefsel van de provincie Utrecht, FoodValley en de Gooi- en Vechtstreek en omvat zo'n anderhalf miljoen inwoners.

Groen groeit mee_

De MRU kenmerkt zich door waardevolle nationale landschappen en unieke natuur: Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, dat de steden Amersfoort en Utrecht verbindt, Het Groene Hart, De Gelderse Vallei, maar ook historische plekken als de Grebbelinie en de Hollandse Waterlinie. Dit is onderdeel van het aantrekkelijke vestigingsklimaat van de regio. Om dit te behouden bouwen we zoveel mogelijk binnenstedelijk, liefst via herontwikkeling en transformatie. **Binnenstedelijke ontwikkeling zorgt dat we het omliggende landschap sparen, maar vraagt wel meer aandacht voor de kwaliteit van recreatie en groen in de directe omgeving van steden en dorpen.** We behouden en versterken de groene recreatiegebieden en zorgen voor voldoende natuur dichtbij de woon- en werkomgeving. In dit landschap moet ook ruimte komen om invulling te geven aan de energietransitie, de transformatie in de landbouw, klimaatadaptatie, nieuwe natuur en biodiversiteit. Samen met het Rijk willen we het landelijk gebied versterken door:

- De barrièrewerking van o.a. rijkswegen en spoorlijnen weg te nemen, de fietsinfrastructuur te verbeteren en deze routes op te waarderen naar groenblauwe linten van allure.
- Middelen te zoeken voor de realisatie van nieuwe groengebieden en versterking van de grote landschapsparken in onze regio.
- De natuur te versterken door de stikstofuitstoot te verminderen en de verdroging van de Utrechtse Heuvelrug tegen te gaan via bijvoorbeeld het Deltaprogramma.
- De samenwerkingskracht van het landbouwnetwerk in Foodvalley te benutten als proeftuin voor kringlooplandbouw en een nationale voedselstrategie vast te stellen.

Voldoende en betaalbare woningen

In Nederland moeten in de komende tien jaar één miljoen extra woningen bijgebouwd worden om de woningcrisis het hoofd te bieden. De MRU bouwt een stad bij ter grootte van Tilburg. Een serieuze opgave in de Utrechtse regio. **We zetten in op een passend en betaalbaar woningaanbod voor iedereen, ook voor diegenen die daar (tijdelijk) zelf niet in kunnen voorzien.** De regio heeft al één van de meest gespannen woningmarkten van Nederland. De prijzen stijgen snel en woningen dreigen te duur te worden voor veel mensen. Er zijn in het middensegment te weinig betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar. Ook in de sociale huursector is er meer vraag dan aanbod, mensen wachten soms meer dan 10 jaar op een sociale huurwoning. Dit vraagt om een regionale aanpak gericht op o.a. stedelijke vernieuwing en leefbare kernen, waarbij voldoende financiering en bereikbaarheid randvoorwaardelijk zijn om aan de vraag te voldoen. Dat vraagt om:

- Afschaffen verhuurdersheffing in huidige vorm om de investeringscapaciteit van woningcorporaties te verhogen. Als we niets doen lopen de corporaties in de Utrechtse regio al in 2025 tegen hun financiële grenzen aan zo blijkt uit onderzoek in opdracht van het Rijk.
- De woningbouwproductie versnellen en daarmee de betaalbaarheid van nieuwe én bestaande woningvoorraad verbeteren door alle beschikbare instrumenten (zoals de Woningbouwimpuls, infrastructuurfonds, Nationaal Groeifonds, actief grondbeleid) in te zetten, en de instrumenten uit de Woondeal/Verstedelijkingsstrategie ook voor Amersfoort beschikbaar te maken.
- De verplichte markttoets voor woningcorporaties af te schaffen en een aanpassing van woningwaarderingstelsel voor een aantal gebieden in onze regio door te voeren om zo de stijging van de aanvangshuren in de vrije sector (bij een wissel) te kunnen beperken.
- Instrumenten om goed verhuurderschap te stimuleren, waaronder de introductie van een brede verhuurdersvergunning en extra middelen om het Huurteam in de hele regio in te kunnen zetten.

Duurzame economische groei

De MRU is de motor van de economie en draagt daarmee bij aan het verdienvermogen van Nederland. Door de concentratie van gezondheids- en kennisinstellingen en een hoogopgeleide beroepsbevolking scoort de MRU hoog als het gaat om vestigingsklimaat en concurrentiekracht. De regionale economie groeide de afgelopen jaren sneller dan het landelijk gemiddelde en deze groei

willen we, ondanks de impact van corona, doorzetten. Zo dragen we ook bij aan het herstel uit de crisis. **We willen het aantal beschikbare banen mee laten groeien met de groei van de regio. Een goede bereikbaarheid van de werklocaties in de regio is ook hier randvoorwaardelijk.** Het Utrecht Science park (USP), satellietlocaties in de regio en de clusters binnen Amersfoort en Foodvalley vormen de belangrijkste drijvers voor de regionale economische groei. De potentie is enorm en om die te verzilveren voor de regio en voor Nederland, is het volgende nodig:

- Mee-investeren in de doorontwikkeling van ons regionale kennis- en innovatiesysteem en met het Utrecht Science Park als geografisch brandpunt, met daarbij de focus op regeneratieve medicijnen, gepersonaliseerde behandeling, e-health, preventie, Kunstmatige Intelligentie en agrifood.
- Inzetten op een toekomstbestendige arbeidsmarkt en mismatch vraag en aanbod tegengaan door aanbevelingen Commissie Borstlap (en SER) op te volgen. Meer werkzekerheid en inkomenszekerheid voor kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt en omscholing tussen sectoren (door O&O fondsen ook buiten sectoren inzetten).
- Investeren in (her)vitalisering bedrijventerreinen in de regio ten behoeve van de maakindustrie en deze toekomstbestendig maken door verdichting en deze circulair te maken.

Haalbare en betaalbare energietransitie

We werken in de MRU aan het realiseren van de ambitie om de CO₂-uitstoot drastisch te verminderen en zetten in op het gebruik van duurzame energiebronnen. Daarmee dragen we bij aan het behalen van de (inter)nationale klimaatdoelstellingen. Een groot aantal innovatieve projecten die zijn ontstaan in onze regio richten zich op slimme oplossingen voor de gebouwde omgeving. Denk hierbij aan bi-directionele laadpaal (Smart Solar Charging) en het integreren van warmtecollectoren in het wegdek bij de Westelijke ontsluiting in Amersfoort. **We zetten vol in op de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie en het slim combineren van verschillende opgaven in onze regio (circulair, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie).** De komende jaren willen met het Rijk aan de slag op de volgende punten:

- Het realiseren van de grote potentie van zonne-energie in onze regio door onder meer de inzet van (verplichtende) instrumenten bij daken, infrastructuur en een adequate landelijke financiering om de business cases van (bewoners)initiatieven rond te krijgen;
- Samen vorm geven aan de innovatieve opgave voor het verduurzamen van warmte in onze regio door o.a. proeftuinen voor aquathermie en geothermie in te richten;
- Stimuleren van elektrisch rijden door vanuit een nationale laadpaalstrategie met ons samen te werken om de regionale laadinfrastructuur te verbeteren
- Toepassen van innovatieve concepten en groen herstel door te investeren in het energieneutraal ontwikkelen van de woningbouw en het aardgasvrij maken van de bestaande wijken. Daarbij ruimte, bevoegdheden en hulp in wet- en regelgeving om experimenten om de energietransitie te versnellen en in proefprojecten toe te kunnen passen, zoals bij onze pilots voor gebouwgebonden financiering en het uitfaseren van (kook)gas.